

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

Türkiye'nin Döngüsel Ekonomiye Geçiř Potansiyelinin Değerlendirilmesi için Teknik Destek Projesi

EuropeAid/140562/IH/SER/TR

AB Atık Sevkiyat Tüzüğü (2024/1157)

Elif Çamyaran
Ticaret Uzmanı
T.C. Ticaret Bakanlığı

Faaliyet 3.2.4. Döngüsel Ekonomide Entegre Atık Yönetimi Eđitimi
10-11 Ekim 2024 Ankara

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

AB Atık Sevkiyat Tüzüğü (2024/1157)

10.10.2024

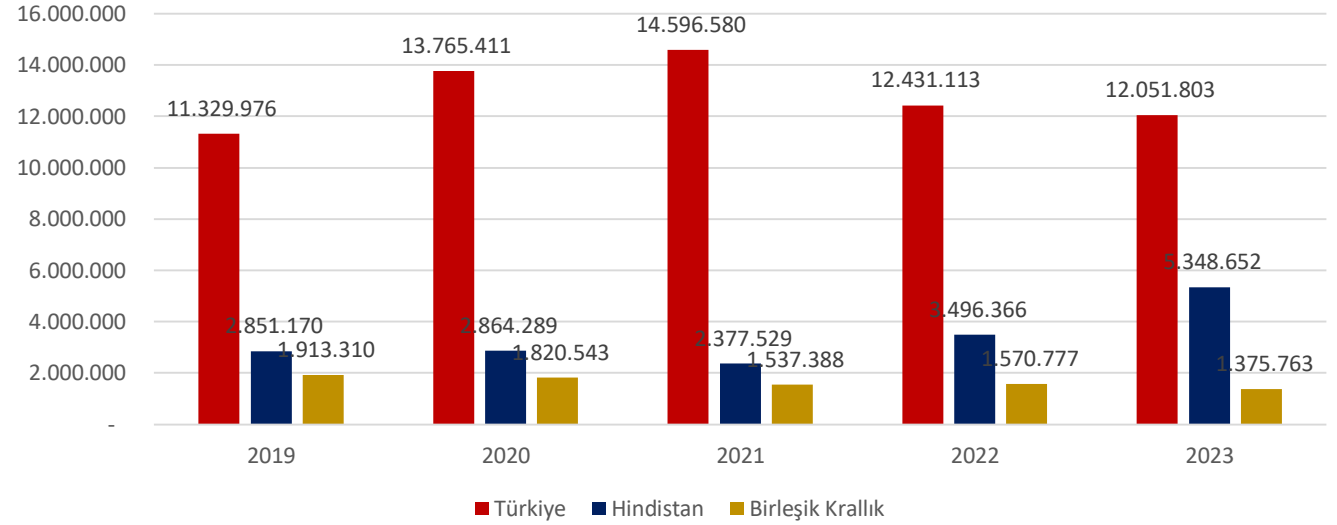
AB'nin Atık ve Metal Hurda İhracatı

AB'nin atık ihracatında
Türkiye'nin payı %39

AB'nin en çok ihraç ettiği
atık demir hurdası (17.8
milyon ton) (%55)

Demir hurdanın % 60'ı
Türkiye'ye (11,2 milyon ton)

AB'nin En Fazla Atık ve Metal Hurda İhraç Ettiği Ülkeler

Varış Ülkesi	2019	2020	2021	2022	2023	Toplam
Türkiye	11.329.976	13.765.411	14.596.580	12.431.113	12.051.803	64.174.883
Hindistan	2.851.170	2.864.289	2.377.529	3.496.366	5.348.652	16.938.006
Birleşik Krallık	1.913.310	1.820.543	1.537.388	1.570.777	1.375.763	8.217.781

AB'den Atık ve Metal Hurda İthalatı

	Toplam Atık ve Metal Hurda İthalatı (ton)			AB'den Atık ve Metal Hurda İthalatı (ton)			AB'nin Payı %		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Plastik	675.869	687.074	622.779	363.889	358.316	292.502	54%	52%	47%
Tekstil	45.444	54.122	40.135	13.189	14.597	13.408	29%	27%	33%
Kâğıt	1.191.286	1.345.044	1.162.766	408.179	542.086	442.226	34%	40%	38%
Kauçuk ve Lastik	522.892	617.050	546.694	418.920	522.735	472.393	80%	85%	86%
Cam	55.136	47.755	36.028	23.003	12.893	26.201	42%	27%	73%
Toplam Atık	2.490.627	2.751.045	2.408.401	1.227.180	1.450.627	1.246.731	49%	53%	52%
Metal hurda	25.327.603	21.205.244	19.006.352	13.241.378	11.337.521	10.461.120	52%	53%	55%

AB Atık Sevkiyat Tüzüğü (2024/1157)

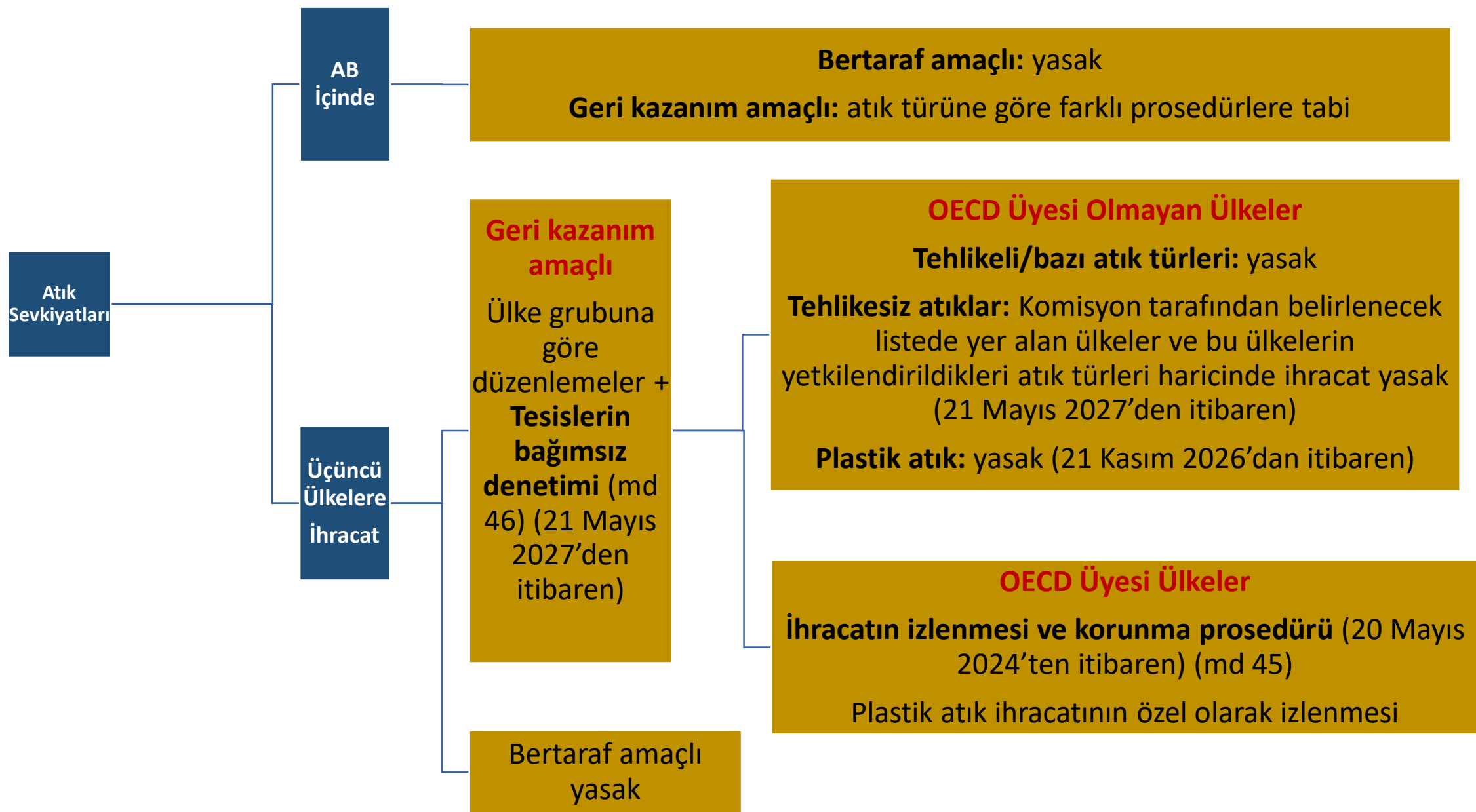
30 Nisan 2024 tarihinde AB Resmî Gazetesinde yayımlanmıştır.

1013/2006 sayılı Tüzüğü yürürlükten kaldırmıştır.

20 Mayıs 2024 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

21 Mayıs 2026 tarihinden itibaren uygulanacaktır.

Bazı hükümler için farklı uygulamaya başlangıç tarihleri ayrıca belirtilmiştir.

Çevreye Uygun Koşullarda Atık Yönetimi (madde 59)

Atığın sevkiyatının, geri kazanımı ve bertarafının **insan sağlığına** zarar vermeksizin çevreye uygun koşullarda yönetilmesi

Atığın geri kazanımı/bertarafı/bakiye atığın **insan sağlığı**, iklim ve çevrenin korunması yönünden **Birlik mevzuatındaki gerekliliklere denk koruma gerekliliklerine sahip olması**

Birlik mevzuatı gerekliliklerine tam uyum yerine Birlikteki mevzuata eşdeğer seviyede koruma sağlayan mevzuat

Referans: Tüzüğün Ek-9'unda belirtilen AB mevzuatının ilgili gereklilikleri ve uluslararası rehber dokümanlar

Ek-9:

- 2008/98 sayılı Atık Çerçeve Direktifi
- 1999/31 sayılı Atıkların Düzenli Depolanması Direktifi
- **2010/75 sayılı Endüstriyel Emisyonlar Direktifi**
- 94/62 sayılı Ambalaj ve Ambalaj Atıkları Direktifi
- 96/59 sayılı PCB/PCT'lerin Bertarafına İlişkin Direktif
- 2000/53 sayılı Ömrünün Tamamlamış Araçlara İlişkin Direktif
- **2023/1542 sayılı Batarya ve Batarya Atıkları Tüzüğü**
- 2012/19 sayılı Atık Elektrikli ve Elektronik Ekipmanlara İlişkin Direktif
- 2019/1021 sayılı Kalıcı Organik Kirleticilere İlişkin Direktif
- OECD ve Basel Sözleşmesi kapsamında belirli atık türlerinin yönetimine ilişkin hazırlanan rehber dokümanlar

İhracatın İzlenmesi ve Korunma Prosedürü (madde 45) (20 Mayıs 2024'ten itibaren)

AB'den alınan atık, Komisyon tarafından izlenecek, kişilerin ve STK'ların talep ve şikayetleri ele alınacak

Atıkların çevreye uygun koşullarda yönetildiğine dair kanıt olmaması

Atıkların çevreye uygun koşullarda yönetilmediğine dair kanıt olması

İthal atığın ülkede üretilen atığın yönetimi üzerinde olumsuz etkisi olduğuna dair kanıt

Yetkili otoriteden bilgi (60 gün süre)

İlgili atığın geri kazanımının yapıldığı koşullar

İthal edilen atığın ülkede üretilen atığın yönetimine etkisi

Ülkenin söz konusu atığı çevreye uygun koşullarda işleme yetisi

İhracatın İzlenmesi ve Korunma Prosedürü (madde 45) (20 Mayıs 2024'ten itibaren)

Yeterli yasal çerçeve

Atıkların çevreye duyarlı yönetimi (bakiye atık dahil)

Üretilen atık miktarı ve ithal edilen atık miktarı raporları

Atığın çevreye duyarlı yönetilmesi için yeterli kapasite

İthalatın yurt içinde üretilen atıkların toplanması ve yönetimi üzerinde önemli bir olumsuz etkisinin olmamasını sağlayacak önlemleri içeren yeterli bir strateji

Yasa dışı sevkiyat/geri kazanımını engellemeye yönelik önlemler

Plastik atıklar: Çevreye uygun koşullarda yönetim, ithalatın yurtiçinde oluşan plastik atık yönetimini olumsuz etkilememesi, diğer ülkelere sevkiyatın önlenmesi, tesislerin özel uygulama ve denetime tabi tutulması

Önemli miktarda plastik atık ithal eden ülkelerin bu maddenin hükümlerine uyup uymadığının değerlendirilmesi (**21 Mayıs 2026** tarihine kadar)

İlgili atığın çevreye uygun koşullarda işlendiğine dair yeterli kanıt bulunmaması

İthal edilen atığın iç piyasada üretilen atığın yönetimi üzerinde olumsuz etkisinin bulunması

İlgili atığın söz konusu ülkeye ihracatı yasaklanacak

Yasak ancak aksi durumun ispatı halinde Komisyon tarafından kaldırılabilir

İhracatçının Yükümlülükleri – Bağımsız Denetim (madde 46) (21 Mayıs 2027'den itibaren)

Birlikteki ihracatçının, üçüncü ülkelerde atığı alacak tesisin atığı çevreye uygun koşullarda işlediğini göstermesi

Varış ülkesinde atığı yönetecek tesisin denetim ve atık yönetimi konusunda yeterli nitelikleri haiz bağımsız üçüncü taraf denetim kuruluşunca denetlenmesi

Fiziksel kontrol ve belge üzerinden kontrol

Gönderiden en fazla 2 yıl önce denetimden geçmiş olma

İhracatçı belirli kriterlere uymayan bir tesise atık göndermeyecektir

Denetim kuruluşu

Ulusal kamu kuruluşunca yetkilendirilmiş ve akredite edilmiş

Ek 10-A'da belirtilen kriterlere uygun

İhracatçının Yükümlülükleri - Bağımsız Denetim (madde 46)

İhracatçının kendisi
bir denetim
yaptırabilir

Daha önce ilgili
tesise yapılan bir
denetim raporunu
sunabilir

Tesisin kendi
yaptırdığı
denetimin
raporunu sunabilir

İhracatçı, tesisin ilgili kriterlere uygun faaliyet göstermediğine ilişkin güvenilir bilgi edinmesi durumunda

Ad hoc denetim yaptırır

Uygunsuzluk tespiti halinde ilgili tesise ihracatı durdurur

Gönderi ülkesindeki yetkili otoriteyi bilgilendirir

Bağımsız denetimden muafiyet: (OECD ülkeleri için) Tesislerin atığı Tüzüğü'nün 39 uncu maddesi ve Ek-10 B'de yer alan kriterler doğrultusunda çevreye uygun koşullarda yönettiğinin **uluslararası anlaşma** ile kabulü

Ek 10-B: Birlikten İhraç Edilen Atığın Tesiste Çevreye Uygun Koşullarda Yönetildiğine Dair Kriterler

- Gerekli izin ve lisanslara sahip olma
- Çevrenin korunması yönünden yerel mevzuata uygun faaliyet
- Uygun atık yönetimi teknolojisi, organizasyonu ve altyapısı ile gerekli proseslere sahip olma
- Potansiyel risk ve yükümlükleri kapsayan sigorta
- **Tesis çalışanlarının ve tesise yakın yerleşim yerlerinde bulunan nüfusun sağlık ve güvenlik risklerine yönelik tedbir alma**
- Tesis faaliyetlerinden kaynaklı olumsuz çevresel etkilerine yönelik tedbir alma
- Alınan ve işlenen atığın izlenebilirliğinin sağlanması
- Tesisin izin/lisans uyarınca alabileceği atık miktarı, yıllık temin ettiği ve işlediği atık miktarı, İşleme faaliyeti sonrası ortaya çıkan bakiye atığın miktarına ilişkin bilgi
- Bakiye atığın yetkili tesislere gönderildiğine ilişkin kanıt
- Enerji tasarrufu ve sera gazı emisyonun azaltılması için tedbir
- Atık işleme faaliyetleri ile atık ithalatı ve ihracatına ilişkin son 5 yıla ait kayıtlar
- Son 5 yılda atık yönetimi, ithalatı/ihracatı konularında yasa dışı aktiviteden hüküm giyilmemiş olma
- **Variş ülkesindeki mevzuat tarafından öngörülmesi halinde, tesis çalışanlarının çevreye olumsuz etki oluşturabilecek kural ihlallerine dair bildirim yapabileceği iç raporlama kanallarının varlığı aranacaktır.**
- Ayrıca, ilgili AB mevzuatı ve uluslararası rehber dokümanların sıralandığı Ek-9'da yer alan gereklilikleri ve 2010/75 sayılı Endüstriyel Emisyonlar Direktifindeki Mevcut En İyi Teknikleri referans alabilecektir.

AB Atık Sevkiyat Tüzüğü Çalışma Grubu

Yol Haritası Çalışmaları

Kayıtlı tesislere ilişkin istatistiksel verilerin ÇŞİDB ve SGK iş birliği ile netleştirilmesi

ÇŞİDB kayıtlarında olmadığı tespit edilen tesislerin kayıt altına ve denetim kapsamına alınması

Atık sektöründe çalışanların mesleki yeterliliklerinin geliştirilmesi

Atık sektöründe çalışma koşullarının iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yapılması

Atıkların çevreye uygun koşullarda işlenmesinin sağlanması açısından tesis kriterlerinin belirlenmesi ve iyileştirilmesi

Atık ön işlem tesislerinin mekânsal planlamasına yönelik çalışmaların yürütülmesi

Güncellenecek YMEP kapsamında yer alacak «atık yol haritasının hazırlanması» eylemi çerçevesinde çalışmaların devamı

İthal atığın ülkede üretilen atığın yönetimi üzerinde olumsuz etkisi olmamasına yönelik strateji geliştirilmesi

Mutabık kalınan eylemlere ilişkin çalışmaların devamı

Arz ederim.

Elif ÇAMYARAN

Ticaret Uzman Yardımcısı

Ürün Güvenliđi ve Denetimi Genel Müdürlüđü

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

Teşekkürler.

Türkiye Döngüsel Ekonomi

IPACevre

@turkiyedonguseleekonomi

@ipa.cevre

@trdonguseleko

@ipacevre

Türkiye Döngüsel Ekonomi

IPA Çevre/Environment TÜRKİYE

Türkiye Döngüsel Ekonomi

IPA Çevre

dongusel.csb.gov.tr